

Sayı : B.13.2.SGK.0.10.07.01/01/974

24 KASIM 2009

Konu : Yurtdışı Borçlanma ve Tahsis İşlemlerinde
Tereddüt Edilen Hususlar

GENELGE

2009/140

Yurtdışı borçlanma ve tahsis mevzuatı ile ilgili olarak sosyal güvenlik il müdürlüklerimizden intikal eden tereddütlü konulardaki işlemlerin, bundan böyle aşağıda yapılan açıklamalar doğrultusunda sürdürülmesi uygun görülmüştür.

1- 5510 Sayılı Kanunun 5 inci Maddesinin Birinci Fıkrasının (g) Bendi Kapsamındaki Sigortalıların Yurtdışı Hizmetlerinin Belgelendirilmesi ve Emeklilerin Bu Kapsamda Çalışmaya Başlamaları

5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendine göre, ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmakta ve bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaktadır. Bunların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmak istemeleri halinde ise haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanmaktadır. İsteğe bağlı sigortaya prim ödemeyenler ise yurtdışında iken yada yurda döndükten sonra yurtdışında geçen söz konusu sürelerinden diledikleri kadarını 3201 sayılı Kanuna göre borçlanabilmektedirler.

Yurtdışında geçen sigortalılık sürelerini borçlanmak isteyenler “Yurtdışında Geçen Sürelerin Borçlandırılması ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik” in 9 uncu maddesinde belirtilen belgelerden durumlarına uygun olanını, Kuruma ibraz etmekle belgelendirme mecburiyetine ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmiş olurlar.

5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında çalışılan yurtdışı sürelerinin 3201 sayılı Kanuna göre borçlandırılmasında, belge türü “09” olan Aylık Prim ve Hizmet Belgeleriyle daha önce Kuruma bildirilen hizmetlere ait bilgisayar kayıtlarının çıktısı esas alınacak, bunlardan ayrıca bir belge talep edilmeyecektir.

Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında çalışıldığı belirtilen süreler için belge türü “09” olan Aylık Prim ve Hizmet Belgesi Kuruma verilmemişse, 02/01/2009 tarihli, 2008/115 sayılı Genelgenin B/2 bölümünde belirtilen belgelerden durumlarına uygun olan belgenin Kuruma ibraz edilmesi, belgelendirme mecburiyetinin yerine getirilmesinde yeterli sayılacaktır.

Ayrıca, 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında yurtdışında çalıştırılan Türk işçileri, yurtdışında bulunmaları kaydıyla çalışmaları arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik sürelerini de 3201 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre borçlanabilecektir.

Diğer taraftan, 5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde çalışanların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olma zorunluluğu bulunmadığından, bunlardan 3201 sayılı Kanuna göre borçlandıkları hizmetleri dikkate alınarak 5510 sayılı Kanuna ve bu Kanunla mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre aylık bağlananların, sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen Türk işverenlerin yanında çalışmaları halinde, aylıkları kesilmeyeceği gibi, haklarında anılan Kanunun sosyal güvenlik destek primine ilişkin hükümleri de uygulanmayacaktır.

2- Yurtiçi ve Yurtdışı Hizmet Sürelerinin Çakışması

Bilindiği üzere;

- 04/08/2008 tarihli, 2008/72 sayılı Genelgede, ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinin, bu ülkelerde gerek 01/10/2008 tarihinden önce gerekse bu tarihten sonra geçen hizmetlerini, 3201 sayılı Kanuna göre borçlanma talebinde buldukları takdirde, yurtdışında çalıştıkları sürelerde ülkemizde adlarına malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi ödenmemiş olması kaydıyla, borçlanma taleplerin kabul edileceği belirtilmiştir.

- 02/01/2009 tarihli ve 2008/115 sayılı Genelge ile de sosyal güvenlik kanunlarına göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları kapsamında geçen sürelerle çakışan yurtdışı sürelerinin borçlandırılmayacağı talimatlandırılmıştır.

Bu konudaki tereddütlerin giderilmesi amacı ile 3201 sayılı Kanuna göre borçlandırılacak yabancı ülkelerdeki çalışmalarla çakışan ülkemizdeki prim ödeme sürelerinden hangilerinin iptal edileceği, hangisinin geçerli sayılacağı belirlenmesinde uygulanacak kuralların aşağıdaki şekilde yeniden açıklanmasına gerek duyulmuştur.

a) Sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkelerdeki çalışmalar ile ülkemizdeki prim ödeme sürelerinin çakışması halinde ülkemizdeki prim ödeme süreleri iptal edilecek ve yurtdışı süreleri talep halinde borçlandırılacaktır.

b) Sosyal güvenlik sözleşmesi akdedilmemiş ülkelerdeki çalışmalar ile çakışan ülkemizdeki prim ödeme sürelerinin mevzuatımıza göre geçerli hizmet olarak kabul edilmesi halinde iptal edilmeyecek ve bu sürelerle çakışan yurtdışı süreleri de borçlandırılmayacaktır. Ancak, yurtdışı süreleri ülkemizdeki hizmetlerin geçersiz kabul edilerek iptal edilmesi halinde borçlandırılacaktır.

c) Türkiye'deki sosyal güvenlik kanunlarına göre yurtiçinde isteğe bağlı sigortaya prim ödenen sürelerde, sözleşmesiz ülkelerde geçen sigortalılık veya ev kadını olarak geçen süreler borçlandırılmayacaktır.

d) Sosyal güvenlik sözleşmelerine göre yurtdışından ülkemizde isteğe bağlı sigortaya prim ödemenin mümkün olduğu Fransa, İsveç ve İsviçre hariç olmak üzere sözleşmeli ülkedeki çalışma süreleri ile ülkemizdeki isteğe bağlı sigortaya prim ödenen sürelerinin çakışması halinde, isteğe bağlı sigortalılık süreleri iptal edilecek ve yurtdışı süreleri talep halinde borçlandırılacaktır. Ancak, bu ülkelerdeki ev kadınlığı süreleri ile ülkemizdeki isteğe bağlı sigortaya tabi sürelerinin çakışması halinde ise isteğe bağlı sigorta geçerli kabul edilecek ve bu sürelerdeki yurtdışında geçen ev kadınlığı süreleri borçlandırılmayacaktır.

3-Tahsis Talep Tarihindeki Takvim Ayı İçinde Kesin Dönüş Yapanlar

Bilindiği üzere, 18/11/2008 tarihli 2008/96 sayılı Genelgenin (E/4-ç) maddesine göre işten ayrılma tarihi, tahsis talep tarihinden sonraki bir tarih olsa bile, her iki tarihin aynı takvim ayı içinde olması koşulu ile yaşlılık aylığı, bu tarihleri izleyen ay başından geçerli olmak üzere başlatılmaktadır.

Diğer yandan, 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı hizmet borçlanması ile aylığa hak kazanabilme, yurda kesin dönülmüş olma şartına bağlanmış ve Yurtdışında Geçen Sürelerin Borçlandırılması ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesin de ise “kesin dönüş” ibaresi, aylık tahsis talebinde bulunanların yurtdışındaki çalışmalarının sona ermesi, ikamete dayalı bir sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneği almamaları durumu şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu Genelgenin öngördüğü düzenleme yurtdışı hizmet borçlanması ile aylığa hak kazananlara uyarlanarak, yurtdışında çalıştıkları işten ayrıldıkları, ikamete dayalı bir sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneklerinin sona erdiği ay içinde yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalıların tahsis taleplerinin de, işten ayrıldıkları, ikamete dayalı bir sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneklerinin sona erdiği tarihten önce yapılmış olsa bile, başvuruları reddedilmeyerek, tahsis talep tarihini takip eden aybaşından itibaren yaşlılık aylıkları bağlanacaktır.

4- Çalışmadığı Halde Sözleşmeli Ülkelerde Emeklilik Yaşına Kadar Prim Ödeyenler

Önceki maddede belirtildiği üzere, 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı sürelerini borçlanana aylık bağlanmasında, öncelikle yurtdışındaki çalışmaları ile varsa ikamete dayalı sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneklerinin sona ermesi şartı aranmaktadır. “Kesin dönüş” ifadesi hiçbir şekilde bulunulan ülkeden Türkiye’ye döndükten sonra tekrar yurtdışına çıkış yapmama şeklinde değerlendirilmemektedir. Yurtdışında çalışmasını sürdürdüğü veya ikamete dayalı sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneği almaya devam ettiği tespit edilenlere aylık bağlanmamaktadır.

Yurtdışında ikamet ettikleri sürede yurtdışı hizmet borçlanmalarının da dikkate alınarak aylık bağlanması talebinde bulunan sigortalıların bazıları adına, ikamet ettikleri ülke mevzuatında aranılan yaş şartının oluşacağı tarihe kadar, fiilen bir iş yerinde çalışmadıkları halde buldukları ülkelerde adlarına prim yatırılmaktadır.

Örneğin Hollanda mevzuatına göre bu ülkede ikamet eden ve maluliyet oranları % 80-% 100 arasında belirlenmiş ve yıllık kontroller sonucunda sağlık durumlarında her hangi bir değişme olmadığı ve düzelemeyecekleri kesinlik kazandığı için daimi iş göremez statüsünde sayılanlara 65 yaşına kadar “Daimi İş göremezlik Nedeni ile Erken Emeklilik Aylığı” bağlanmaktadır.

Bu durumda olanların, Hollanda’da ikamet ettikleri sürece 65 yaşına kadar adlarına prim ödenmeye devam edilmektedir. Bu kimselerin aylık bağlanmasında aranan yurtdışında çalışmama şartını ortadan kaldıran bir durum söz konusu olmadığından, bu ülkede prim ödenen söz konusu sürelerdeki 3201 sayılı Kanuna göre aylık talepleri geçerli sayılacak, aylık bağlandıktan sonra bu şekilde prim ödeme halinin başlaması durumunda da aylıklar kesilmeyecektir.

Ülkemizin taraf olduğu diğer sosyal güvenlik sözleşmesi bulunan ülke mevzuatlarına göre malullük aylığı bağlandıktan sonra çalışılmadığı halde yine o ülkenin mevzuatında yer alan yaşlılık aylığına hak kazanma şartlarının yerine getirileceği tarihe kadar prim ödenmesi halinde de, bir önceki paragrafta yapılan açıklama paralelinde işlem yapılacaktır. İlgililerin talebi halinde, “yurda kesin dönüş” tanımının yapıldığı Yönetmeliğin yayımlandığı 06/07/2007 tarihinden sonra bu düzenlemenin aksine reddedilen tahsis talepleri geçerli sayılacak, kesilen aylıklar da yeniden bağlanacaktır.

5- Yurtdışı Hizmet Borçlanmasında Ev Kadını Olarak Geçen Sürelerin Belgelendirilmesi

Bilindiği üzere, 3201 sayılı Kanuna göre borçlanılacak yurtdışında ev kadını olarak geçen sürelerin belgelendirilmesinde yurtdışında oturulduğuna dair ikamet belgesi, ikamet belgesi temin edilemiyorsa yurtdışına çıkış ve yurda giriş tarihleri, fotoğraf ve künye bilgilerinin bulunduğu pasaport sayfalarının fotokopisi yada emniyet müdürlüklerinden alınacak yurda giriş-çıkış çizelgesinin kullanılacağı, 02/01/2009 tarihli ve 2008/115 sayılı Genelge ile talimatlandırılmıştır.

Ancak, söz konusu Genelgede ev kadını olarak yurtdışında geçen sürelerin borçlandırılmasının pasaport fotokopisi veya emniyet müdürlüklerinden alınacak yurda giriş-çıkış çizelgesi ile yapılması halinde yurtdışında bulunulmayan sürelerin borçlandırılıp borçlandırılmayacağı konusunda açıklama bulunmadığı tespit edilmiştir.

3201 sayılı Kanuna göre yurtdışında ev kadını olarak geçen sürelerin pasaport fotokopisi veya emniyet müdürlüklerinden alınacak yurda giriş-çıkış çizelgesi ile borçlanması halinde, sadece yurtdışında bulunulan süreler borçlandırılacak, pasaport fotokopisi veya yurda giriş-çıkış çizelgesinden ülkemizde bulunulduğu tespit edilen süreler, hiçbir şekilde borçlandırılmayacaktır.

6- Farklı Sigortalılık Statüsünde Borçlandırılan Yurtdışı Süreleri

Bilindiği üzere, 02/01/2009 tarihli, 2008/115 sayılı Genelgenin (Ç) bölümünün yedinci paragrafı ve (H) bölümünün 1 inci maddesine göre 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilen yurtdışı süreleri hariç olmak üzere, genel kuralın aksine sehven farklı Kurum veya sigortalılık statüsünde 3201 sayılı Kanunun;

- 08/05/2008 tarihinden önceki hükümlerine göre borçlandırılan sürelerle ait işlemler iptal edilmektedir.

- 08/05/2008 tarihinden sonraki hükümlerine göre borçlandırılan sürelerle ait işlemler iptal edilmeyerek, bu süreler olması gereken sigortalılık statüsüne aktarılmak suretiyle geçerli sayılmaktadır.

Ancak, 3201 sayılı Kanunun 08/05/2008 tarihinden önceki ve sonraki hükümlerine göre farklı borçlandırılan sürelerin farklı uygulamaya tabi tutulmasının eşitlik prensibine aykırı düşeceği, iptal edilen borçlanma süresine bağlı olarak aylığın da iptal edilmesi ve yersiz yapılan ödemelerin geri alınmasının şikayet ve sızlanmalara yol açacağı, konu ile ilgili olarak mahkemelere açılacak davaların muhtemelen Kurumumuz aleyhine sonuçlanacağı, ayrıca 5754 sayılı Kanunla 3201 sayılı Kanunda getirilen düzenleme ile ev kadınlığında geçen süreler dahil olmak üzere 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi

kapsamındaki sürelerin borçlandırılmasındaki farklılıkların önemli ölçüde giderildiği hususları dikkate alındığında, söz konusu uygulamanın aşağıda açıklanan şekilde değiştirilmesi uygun görülmüştür.

a) Borçlanma işleminin, farklı sigortalılık statüsünde sonuçlandırıldığı aylık bağlanmadan önce tespiti halinde, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilen yurtdışı süreleri hariç olmak üzere, 3201 sayılı Kanunun gerek 08/05/2008 tarihinden önceki, gerekse 08/05/2008 tarihinden sonraki hükümlerinde yer alan genel kuralın aksine sehven farklı Kurum veya sigortalılık statüsünde borçlandırılan yurtdışı sürelerine ait borçlanma işlemi iptal edilmeyecek, bu süreler olması gereken sigortalılık statüsüne aktarılarak geçerli sayılacaktır.

b) Borçlanma işleminin, farklı sigortalılık statüsünde sonuçlandırıldığı aylık bağlandıktan sonra tespiti halinde ise borçlanma işlemi yukarıda açıklandığı şekliyle iptal edilmeyerek, geçerli sayılacak, yeni bir tahsis talebi alınmadan 5510 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi ve geçici 2 nci maddesinin altıncı fıkrası dikkate alınarak, tespit edilen sigortalılık statüsünün öngördüğü mevzuata ve ilk tahsis talep tarihine göre aylık alma şartlarının devam edip etmediği hususu yeniden değerlendirilecektir.

c) Yapılan değerlendirme neticesinde;

- Aylık bağlanan sigortalılık statüsüne göre aylık alma şartlarının devam ettiğinin tespiti halinde, bağlanan aylıkların aynen ödenmesine devam edilecektir.

- Aylık aldığı sigortalılık statüsünün öngördüğü mevzuata göre aylık alma şartlarının ortadan kalktığı ve diğer sigortalılık statüsüne göre aylığa hak kazanıldığı tespit edilince, aylık bağlama şartlarının olduğu sigortalılık statüsüne göre yeni aylık bağlanacak, ilk bağlanan aylık ise iptal edilecektir.

- Değişen sigortalılık statüsüne göre aylık bağlama şartlarının oluşmadığının tespiti halinde ise yine ilk bağlanan aylık iptal edilecek, sonradan aylık bağlama şartlarının oluşması durumunda yeni aylık talebi alınmaksızın 11/09/2009 tarihli ve 2009/114 sayılı Genelgenin (I-G) bölümünde yer alan talimat doğrultusunda şartların olduğu tarihi takip eden aybaşından itibaren yeni aylık bağlanacaktır.

d) Yukarıdaki (c) maddesine göre iptal edilen aylıklarla ilgili olarak yersiz yapıldığı tespit edilen ödemeler, 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesine göre geri alınacaktır.

e) 3201 sayılı Kanunun 08/05/2008 tarihinden önceki hükümlerine göre Bağ-Kur'a borçlanılan ev kadını olarak geçen sürelerde çalışılmış veya çalışılmış gibi kabul edilen sürelerin (çocuk yetiştirme süreleri, çalışma süreleri, çalışılmış olarak kabul edilen süreler, ilgili ülke mevzuatına göre fiilen çalışılmadığı halde hizmet cetvellerinde eşdeğer süre olarak gösterilen aylığa hak kazanmada ve aylık hesabında değerlendirilen süreler) bulunduğu tespit edilince, yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

f) İlgililerin talepleri halinde, 02/01/2009 tarihli, 2008/115 sayılı Genelgenin "Diğer İşlemler" başlıklı (H) bölümünün 1 inci maddesi gereğince iptal edilen borçlanma işlemleri, yukarıdaki açıklamalara göre yeniden değerlendirilerek, gereği yapılacaktır.

7- Borçlanmaya Esas Belgelerin Geçerliliği

Kurumun çeşitli ünitelerine ibraz edilen 3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı borçlanmalarına esas belgelerin gerçek olmadığına ilişkin örneklerle karşılaşıldığından, gerek yabancı ülke mercileri, gerekse yurtdışındaki temsilciliklerimizin onayını taşıyan belgelerin geçerliliği konusunda tereddüde düşülmesi halinde, gerekli incelemenin yapılabilmesi, gerektiğinde ilgili bakanlıklardan teyidinin alınması için, tereddüt edilen

hususlar da açıklanmak kaydıyla, söz konusu belge yazı ekinde Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğüne (Yurtdışı Borçlanma ve Tahsis işlemleri Daire Başkanlığı) intikal ettirilecektir.

8- Borçlanılan Sürelerin Prime Esas Kazancının Tespitinde Kullanılan Oran

Bilindiği üzere, 3201 sayılı Kanuna göre borçlanılan sürelerle ait belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, 12/12/2005 tarihli ve 2008/29 sayılı Ek Genelgede açıklanmıştır. Ayrıca, 5754 sayılı Kanunla 3201 sayılı Kanunda yapılan düzenleme sonrasında 08/05/2008 tarihinden sonra yapılan yurtdışı borçlanma sürelerine ait prime esas kazançların tespitinde kullanılacak oranın da söz konusu Ek Genelgede açıklanan usul ve esasları doğrultusunda belirleneceği 22 Mayıs 2008 tarih ve 2008/44 sayılı Genelge ile talimatlandırılmıştır.

Yurtdışı hizmet borçlanmasında prime esas kazancın borçlanılan sigortalılık süresine ait yıllara mal edilmesine esas oran; 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin son fıkrasına göre borçlanmaya esas bir gün için tercih edilen günlük prime esas kazanç tutarının, borcun ödendiği tarihteki günlük asgari prime esas kazanç tutarına bölünmesi sonucu bulunan tutardır. Bu şekilde tespit edilen tutarın, virgülden sonraki 4 rakam kullanılacaktır. Virgülden sonraki 5 inci rakam 5 ve yukarısında ise 4 üncü rakam bir üste yuvarlanacak, 5 in altında ise 4 üncü rakam aynen alınacaktır.

Yurtdışı hizmet borçlanmasında prime esas kazancın borçlanılan sigortalılık süresine ait yıllara mal edilmesine esas oran, farklı tarihlerde birden fazla yurtdışı borçlanması yapılmışsa, her bir borçlanma için ayrı ayrı tespit edilecektir. Ayrıca, yapılan bir yurtdışı borçlanması için farklı tarihlerde ödeme yapılmışsa en son ödeme tarihi esas alınarak, tek bir oran belirlenecektir.

Diğer yandan, 5510 sayılı Kanunun 4 maddesinin birinci maddesinin (a) fıkrası kapsamında olup, hem 08/05/2008 tarihinden önceki, hem de sonraki süreleri borçlananlar ile (b) fıkrası kapsamında olup 08/05/2008 tarihinden sonraki süreleri borçlananlar hakkında Kanunun 41 inci maddesinin son fıkrasına göre işlem yapılacaktır. Buna göre borçlandıkları yıllara ait prime esas kazançlar (Borçlanılan yıla ait asgari prime esas kazanç X Tercih edilen prime esas kazanç/Borcun ödendiği tarihteki asgari prime esas kazanç) formülü ile hesaplanacaktır. Borçlanılan yıl, tam yıldan az ise o yıla ait asgari prime esas kazanç, yıl içerisindeki toplam günün karşılığı olan asgari prime esas kazancın oranla çarpılması sonucu tespit edilecektir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, oranla çarpım sonucu bulunan yıllık prime esas kazanç hiçbir şekilde borçlanılan yılın asgari prime esas kazancının altında, azami prime esas kazancının da üstünde olmayacaktır.

Örnek 1 :13/07/2009 tarihli dilekçesi ile Almanya'da 01/01/1992 – 31/12/1992 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini 43,77 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanan ve 20/07/2009 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını 10/08/2009 tarihinde ödeyen sigortalının 1992 yılına ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran; seçilen bir günlük prime esas kazancın borcun ödendiği tarihteki bir günlük asgari prime esas kazanç bölünmesi $(43,77 / 23,10 = 1,894805)$ sonucu bulunacaktır. Bulunan değerde virgülden sonraki 5 inci hanedeki "0" rakamı "5" in altında bir rakam olduğundan 1992 yılı prime esas kazancın tespitinde kullanılacak oran 1,8948 olarak alınacaktır.

Örnek 2 : İlk defa 13/02/2009 tarihli dilekçesi ile Amerika'daki 05/01/1987-31/12/2000 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini 30,77 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanan ve 20/02/2009 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını 10/04/2009 tarihinde ödeyen sigortalının, borcun ödendiği tarihteki asgari prime esas kazancın 22,20 TL olduğu göz önüne

alındığında, 1987-1992 yıllarına ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran $30,77/22,20 = 1,3860$ olarak bulunacaktır. Aynı sigortalının ikinci kez 20/05/2009 tarihli dilekçesi ile Amerika'daki 01/01/2001- 31/12/2005 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini de 25,70 TL prime esas kazanç üzerinden borçlandığını ve 26/05/2009 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını da yine 07/07/2009 tarihinde ödediğini ve borcun ödendiği tarihteki asgari prime esas kazancın 23,10 TL olduğu göz önüne alındığında, 2000-2005 yıllarına ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran da $25,70/23,10 = 1,1126$ olarak hesaplanacaktır. Bu örnekte birinci borçlanma için bulunan 1,3860 oranı birinci borçlanma kapsamındaki tüm yıllar için, ikinci borçlanma için bulunan 1,1126 oranı ise ikinci borçlanma kapsamındaki tüm yıllar için kullanılacaktır. Diğer bir ifade ile birinci borçlanma için tespit edilen oran ikinci borçlanma için, ikinci borçlanma için bulunan oran ise birinci borçlanma için kullanılmayacaktır.

Örnek 3 : 13/09/2008 tarihli dilekçesi ile Avusturya'da 01/01/1985-31/12/2005 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini 43,77 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanan ve 20/10/2008 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını 18/11/2008, 29/12/2008 ve 15/01/2009 tarihlerinde ödeyen sigortalının 1985-2005 yıllarına ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran $43,77/22,20 = 1,9716$ olarak bulunacaktır. Bu örnekte borçlanma tutarı üç farklı tarihte ödendiğinden prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran, 18/11/2008 ve 29/12/2008 tarihlerinde geçerli olan günlük asgari prime esas kazanç olan 21,29 TL üzerinden değil, son ödeme tarihindeki günlük asgari prime esas kazanç olan 22,20 TL üzerinden hesaplanacak ve bulunan bu oran prime esas kazancın hesaba girdiği tüm yıllara ait prime esas kazancın hesabında kullanılacaktır.

Örnek 4 : 05/01/2009 tarihli dilekçesi ile Fransa'daki 01/01/2000- 31/12/2000 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini 70,25 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanan ve 20/03/2009 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını 10/05/2009 tarihinde ödeyen sigortalının, borcun ödendiği tarihteki asgari prime esas kazancın 22,20 TL olduğu göz önüne alındığında, 2000 yılına ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran $70,25/22,20 = 3,1644$ olarak bulunacaktır. 2000 yılına ait asgari prime esas kazancın 1.710.000.000 TL, azami prime esas asgari kazancın da 5.880.000.000 TL olduğu göz önünde bulundurulduğunda 2000 yılı prime esas kazancı, $1,710.000.000 \times 3,1644 = 5.411.124.000$ TL olarak hesaplanacaktır. Bulunan bu miktar asgari ve azami yıllık prime esas kazanç aralığında olduğundan 2000 yılı prime esas kazanç olarak alınacaktır.

Örnek 5 : 03/08/2009 tarihli dilekçesi ile Fransa'daki 01/01/2004- 31/08/2004 tarihleri arasında geçen sigortalılık süresini 145,00 TL prime esas kazanç üzerinden borçlanan ve 20/08/2009 tarihinde tebliğ edilen borçlanma tutarını 10/09/2009 tarihinde ödeyen sigortalının, borcun ödendiği tarihteki asgari prime esas kazancın 23,10 TL olduğu göz önüne alındığında, 2004 yılından borçlandığı 240 güne ait prime esas kazancın hesabında kullanılacak oran $145,00/23,10 = 6,2771$ olarak bulunacaktır. 2004 yılından borçlandığı 240 güne ait asgari prime esas kazancın 4.186.080.000 TL, azami prime esas kazancın da 22.262.850.000 TL olduğu göz önünde bulundurulduğunda; 2004 yılındaki 240 güne ait prime esas kazancı $4.186.080.000 \times 6,2771 = 26.276.442.768$ TL olarak bulunacaktır. Bulunan bu miktar, borçlanılan süreye ait azami kazançtan fazla olduğundan, bu süreye ait prime esas kazanç azami kazanç tutarı olan 22.262.850.000 TL olarak alınacaktır.

9- 3201 sayılı Kanundan Yararlanarak Yaşlılık Aylığı Bağlananların Yeniden Çalışmaya Başlamaları

Bilindiği üzere, yurtdışı hizmet borçlanmasından yararlananlara aylık bağlanabilmesi için sigortalık statüsüne göre ilgili mülga sosyal güvenlik kanunlarının yürürlükte bulunan

hükümlerine veya 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda öngörülen şartların yanında, 5754 sayılı Kanunla değişik 3201 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (A) bendine belirtilen şartların yerine getirilmesi zorunludur.

Yine, 5754 sayılı Kanunla değişik 3201 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin (B) bendinde 5510 sayılı Kanunun sosyal güvenlik destek primi hakkındaki hükümlerinin, yurtdışı hizmet borçlanmasından yararlanmak suretiyle aylık bağlananlar için uygulanmayacağı öngörüldüğünden, aylığın başlayacağı tarih itibariyle sigortalılığına esas işinden ayrılmayan yada faaliyetini sona erdirmeyenlere aylık bağlanmayacağı gibi, aylık bağlandıktan sonra sigortalılığa esas bir işte çalışmaya yada faaliyete başlayanların aylıklarının kesilmesi gerekmektedir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde, yurtdışı hizmet borçlanmasından yararlananlara, aylık bağlanabilmesi için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir.

a) Sigortalılık statüsüne göre ilgili yasal düzenlemenin öngördüğü şartları (sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı-hizmet yılı, emeklilik yaşı, malül sayılma gibi) taşımak.

b) Yurda kesin dönmüş (yurtdışındaki çalışmanın sona ermesi, ikamete dayalı bir sosyal sigorta yada sosyal yardım ödeneği alınmaması) olmak.

c) Tahakkuk ettirilen borcun tamamını ödemek.

d) Varsa Türkiye'deki sigortalılığına esas işinden ayrılmak yada faaliyetini sona erdirmek.

e) Yazılı istekte bulunmak.

Yukarıdaki şartlara göre, malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken 01/10/2008 tarihinden sonra 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında hizmet akdi ile çalışmaya, (b) bendi kapsamında kendi adına bağımsız faaliyete başlayanların aylıkları çalışmaya veya faaliyete başladıkları tarih itibari ile kesilecektir.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında hizmet akdi ile çalışmaya başlayanlarla ilgili olarak bilgisayar programlarında da gerekli kontroller konulmuş olup, bunların tescil kayıtlarında "8" kodlu sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya ait işe giriş bildirgelerinin sisteme girişine izin verilmemektedir.

Diğer yandan, (b) bendi kapsamında aylık alanlarla ilgili olarak bilgisayar programlarında gerekli düzeltme işlemleri devam etmekte olduğundan, bunların sosyal güvenlik destek primine tabi çalışıp çalışmadıkları manuel olarak kontrol edilerek sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmalarına izin verilmeyecektir.

3201 sayılı Kanuna göre yurtdışı borçlanması yaparak aylık bağlananlardan 01/10/2008 tarihinden sonra sosyal güvenlik destek primine tabi çalıştığı tespit edilenlerin bu çalışmalarını, tescil programlarında çalışmaya başladıkları tarihten itibaren tüm sigorta kollarına tabi çalışma olarak düzeltilecek ve aylıkları çalışmaya başladığı tarih itibari ile kesilecektir.

Ancak, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddenin birinci fıkrasının gerek (a), gerekse (b) bendi kapsamında sigortalılık statüsünün öngördüğü mevzuata göre aylık bağlandıktan sonra tarımsal faaliyetine devam edenler, 2926 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine göre sigortalı sayılmadıklarından, ayrıca haklarında 5510 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında aylıklarının kesilmesi ve sosyal güvenlik destek primine tabi tutulmalarına ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı öngörüldüğünden, bunların 3201 sayılı Kanuna göre bağlanan aylıklarının sosyal güvenlik destek primine tabi tutulmaksızın ödenmesine devam edilecektir.

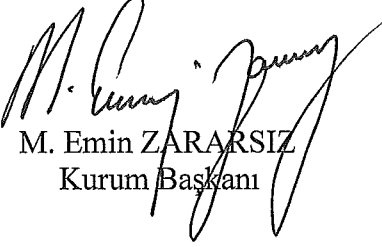

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü

10- Yürürlükten Kaldırılan Genelge Hükümleri

Bu Genelge ile 22/05/2008 tarihli, 2008/44 sayılı Genelgenin (D) bölümünün üçüncü fıkrasının 2 nci maddesinde yer alan “Aylık bağlama şartlarında belli bir sigortalılık süresinin arandığı durumlar için geçerli olmak üzere” ifadesi ve 02/01/2009 tarihli, 2008/115 sayılı Genelgenin (H) bölümünün 1 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

M. Emin ZARARSIZ
Kurum Başkanı

DAĞITIM _____ :

Gereği _____ :

Merkez ve Taşra Teşkilatlarına

Bilgi _____ :

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına